

Тетяна Андрійчук (м. Миколаїв)

в.о директора Миколаївського
обласного Центру туризму,
краєзнавства та екскурсій учнівської молоді

До джерел українського патріотизму

«З думою про рідний край» – таку назву має обласний зліт юних краєзнавців-дослідників, який проводить Миколаївський обласний Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді в рамках обласної програми військово-патріотичного виховання населення Миколаївської області на 2015-2020 роки, затвердженої рішенням Миколаївської обласної ради від 30.07.2015 року.

Захід має а меті забезпечення культурно-освітніх потреб дітей, утвердження патріотизму, духовності моралі, формування загальнолюдських цінностей у молодого покоління, професійної орієнтації та набуття юними науковцями навичок науково-дослідницької роботи. Під час проведення зльоту практикуються зустрічі з науковцями провідних вузів міста Миколаєва, представниками державних та громадських організацій, відомими краєзнавцями Миколаївщини.

Цьогоріч зліт проходив з 11 по 13 квітня і був присвячений вшануванню пам'яті відомого історика, композитора, збирача фольклору, засновника Миколаївської «Просвіти» Миколи Аркаса, який народився в м. Миколаєві у непоказному будиночку (нині вул. Нікольська, 13) в заможній родині етнічного грека, адмірала Чорноморського флоту Росії Миколи Андрійовича. До 150-річчя з дня народження Миколи Миколайовича Аркаса урочисто відкрито меморіальну дошку. На полірованому граніті написано золотими буквами: «В цьому будинку 7 січня 1853 року (н. ст.) народився історик, етнограф, просвітитель, композитор, автор «Історії України – Русі», опери «Катерина», засновник Миколаївської «Просвіти» Аркас Микола Миколайович». Автор: скульптор Юрій Макушин.

Микола Миколайович, як і вся родина Аркасів, зробив величезний внесок у справу національного відродження, що є надзвичайно актуальним у роки розбудови Української держави та піднесення національного духу українського суспільства.

Юні дослідники творчості Миколи Миколайовича Аркаса зібралися в актовій залі Миколаївського обласного краєзнавчого музею «Старофлотські казарми», щоб ближче познайомитися з життєвим та творчим шляхом відомого земляка.

Про діяльність обласної організації Національної спілки краєзнавців України та Миколаївського товариства «Просвіта» учасникам зльоту розповів доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, голова Миколаївської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, Лауреат премії ім. Аркаса Олександр Петрович Тригуб.

З презентацією Першої української гімназії Миколаївської міської ради імені Миколи Аркаса - хранителя пам'яті відомого земляка виступив Бережний Сергій Васильович, директор Першої української гімназії імені М. Аркаса, заслужений працівник освіти України, лауреат премії ім. М. Аркаса, а учні гімназії представили уривок з опери Миколи Миколайовича Аркаса «Катерина» за однойменною поемою Т.Г. Шевченка. Про організацію пошуково-дослідницької роботи по вивченню історії рідного краю та діяльності відомих земляків з використанням фондів обласного краєзнавчого музею «Старофлотські казарми» та презентацією матеріалів з теми «Рід Аркасів» перед учасниками зльоту виступив Чернявський Валерій Валерійович, кандидат історичних наук, заступник директора Миколаївського обласного краєзнавчого музею. Також на юних краєзнавців чекав неймовірно цікавий краєзнавчий квест «З Україною в серці...» та екскурсія експозиціями музею. Святкову атмосферу створював ансамбль бандуристів «Україночка» Палацу творчості учнів м. Миколаєва.

Наступного дня учасники зльоту відвідали міське кладовище, де у будівлі-склепі витонченої архітектури в стилі італійського ренесансу покояться останки Миколи Миколайовича Аркаса. У жовтні 2001 року в урочистій обстановці відбулося церковне освячення відремонтованої каплиці сімейства Аркасів – однієї з видатних пам'яток історії міста Миколаєва.

Після цього юні дослідники-краєзнавці направилися до с. Христофорівки Баштанського району. Екскурсію по туристичному маршруту «Подорож до Аркасівської столиці» проводив колишній випускник місцевої школи, член гуртка «Аркасівці», кандидат історичних наук, доцент, докторант кафедри історії та археології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, керівник гуртка МАН «Історичне краєзнавство» Миколаївського обласного Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Анатолій Анатолійович Погорелов. З його слів юні краєзнавці дізналися, що на місці колишньої садиби родини Аркасів нині функціонує Христофорівська ЗОШ I-III ступенів. Фундамент будівлі, на якому збудована сучасна школа, датується другою половиною XIX – початком XX століття. Власником її був український історик і композитор Микола Аркас.

Село в межах сучасного адміністративного поділу, попри його значно давнішу історію, існує з 1923 року після об'єднання двох сіл Балацького та Христофорівки. Воно розташоване на лівому березі Інгулу, за 25 км на південний захід від районного центру і за 18 км від залізничної станції Явкіне. Меценат зробив багато для інфраструктури, благополуччя села, розвитку сільського господарства. Христофорівські землі дісталися Миколі Миколайовичу в якості спадщини. На жаль, маєток у первісному вигляді не зберігся.

Учасники зльоту відвідали місцеву школу та ознайомилися з експонатами кімнати Миколи Аркаса. Під час зустрічі з учнями та педагогами школи краєзнавці дізналися, що Аркас побудував україномовну школу, виділивши землі під виноградники і садові ділянки, не шкодував коштів на освіту.

Нині при школі працює гурток «Літературне краєзнавство» та наукове товариство «Аркасівці» (керівник – учитель української мови та літератури Погорелова Валентина Сергіївна).

Школярі вивчають спадщину відомого земляка та продовжують краєзнавчі пошуки, про що

учасники зльоту мали змогу дізнатися з літературно-музичної композиції, яка була представлена для них.

Юні дослідники також відвідали сільський краєзнавчий музей, «Аркасівську світлицю», яка обладнана з ініціативи колишнього голови колгоспу Віктора Москаленка, активістів села. Ця творча людина, дирекція місцевої школи, активісти села надихнули мешканців Христофорівка на створення моделі краєзнавчої роботи з вивчення і поширення Аркасівської спадщини, створення «Аркасіани рідного краю». Тут же розташована бібліотека з читальною залом та картинна галерея, при якій родина художників Білосветів проводить заняття дитячого художнього гуртка «Веселі акварелі». Унікальна колекція картин про Аркасівський край створена художниками В. Москаленка і родиною Белосветів: Людмили, Миколи та Олега.

Сподіваємося, що все побачене та почуте у ході проведення зльоту спонукатиме юних краєзнавців-дослідників до глибокого вивчення потужних джерел українського патріотизму.